



## บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ (ฝ่ายเลขานุการ กสส. โทร.๓๓๔๑-๘๒)

ที่ กษ ๐๖๑๔/ว๑๔๗๒ วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่อง มาตรการในการป้องกันและลงโทษผู้แจ้งข้อมูลเท็จเกี่ยวกับคุณสมบัติและผลงานบุคคลในการรับการประเมิน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักฯ ทุกสำนัก/ปศุสัตว์เขต ๑ - ๙/ผู้อำนวยการกองฯ ทุกกอง

ตามที่ นายธานี ภาคอุทัย ตำแหน่งเศรษฐกรชำนาญการพิเศษ กลุ่มวิจัยเศรษฐกิจการปศุสัตว์ กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ ได้ส่งผลงานวิชาการขอประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามหนังสือสั่งการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ ๐๒๐๓/ว๑๓๑๑๙ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๓ เรื่อง มาตรการในการป้องกันและลงโทษผู้แจ้งข้อมูลเท็จเกี่ยวกับคุณสมบัติและผลงานบุคคล ในการรับการประเมินเชิงข้อแจ้งบทด้วย รายชื่อผู้จัดทำ สัดส่วนการปฏิบัติงานผลงานวิชาการ เพื่อรับการประเมินผลงานบุคคล ดังรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้ จำนวน ๑ เรื่อง คือ แห่งเลี้ยงแม่โคเนื้อพื้นฐานเพื่อผลิตลูก : ฐานทรัพยากรพันธุกรรม

หากมีผู้ใดคัดค้าน ขอให้แจ้งกองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ ภายใน ๑๕ วันทำการ มิฉะนั้นจะถือว่าผลงานวิจัยดังกล่าวเป็นผลงานที่แท้จริงของผู้รับการประเมิน และจำดำเนินการตามขั้นตอน การประเมินทางวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ

(นายธานี ภาคอุทัย)

๙. ผู้เขียนรายนามเศรษฐกรกิจการปศุสัตว์

รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์



ประกาศกองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์  
เรื่อง ตรวจสอบผลงานของผู้รับการประเมิน

เพื่อให้เป็นไปตามหนังสือสั่งการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ.อ๒๐๓/ว.๑๓๑๑๔  
ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๓ เรื่อง มาตรการในการป้องกันและลงโทษผู้แจ้งข้อมูลเท็จเกี่ยวกับคุณสมบัติและ  
ผลงานบุคคลในการรับการประเมิน จึงขอแจ้งบทคัดย่อ รายชื่อผู้จัดทำ สัดส่วนการปฏิบัติงานผลงานวิชาการ  
เพื่อขอรับการประเมินผลงานบุคคล จำนวน ๑ เรื่อง ดังนี้

๑. เรื่อง แหล่งเลี้ยงแมโคเนื้อพื้นฐานเพื่อผลิตลูก : ฐานทรัพยากรพันธุกรรม

เลขทะเบียนผลงาน ๖๒(๒)-๐๒๑๑-๑๑๓

สัดส่วนการปฏิบัติงาน นายธนา ภาคอุทัย ๑๐๐%

ดังรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้ หากมีผู้ใดคัดค้าน ขอให้แจ้งกองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์  
ภายใน ๑๕ วันทำการ มิฉะนั้น จะถือว่าผลงานวิชาการดังกล่าวเป็นผลงานที่แท้จริงของผู้รับการประเมิน และ  
จะดำเนินการตามขั้นตอนการประเมินทางวิชาการต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายธนา ภาคอุทัย)

๗๙. ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจการปศุสัตว์

รักษาความลับ

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์

## การรับรองผลงาน

### คำรับรองของผู้ร่วมจัดทำผลงาน

ขอรับรองว่าสัดส่วนหรือลักษณะงานในการดำเนินงานของ นายранี ภาคอุทัย ตำแหน่ง เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ ที่เสนอไว้ถูกต้องตามความเป็นจริงทุกประการ

ลำดับที่	ชื่อผลการปฏิบัติงาน / ผลสำเร็จของงาน	ผู้จัดทำผลงาน	สัดส่วน
๑.	แหล่งเรียนรู้ในเนื้อพื้นฐานเพื่อผลิตลูก : ฐานทรัพยากร พัฒกรรม	นายranee ภาคอุทัย	๑๐๐

## แหล่งเลี้ยงแม่โคเนื้อพื้นฐานเพื่อผลิตลูก : ฐานทรัพยากรพันธุกรรม<sup>1</sup>

ranee ภาคอุทัย <sup>2</sup>

### บทคัดย่อ

การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการเลี้ยงและการจัดการฝูงแม่โคเนื้อของเกษตรกร นำไปสู่การเสนอแนวทางการจัดการเชิงระบบเพื่อสร้างฐานการเลี้ยงแม่โคและเพิ่มปริมาณโคเนื้อของประเทศไทย ใช้วิธีการวิจัยด้วยการสังเคราะห์ข้อมูลการเลี้ยงโคเนื้อเพศเมียระยะแรกเกิด-โคสาวและแม่โค จำแนกตามรายปศุสัตว์และรายจังหวัด จากสถิติโคเนื้อของกรมปศุสัตว์ระหว่างปี 2560-2562 และพยากรณ์จำนวนโคเนื้อในปี 2563 ผลการศึกษาพบว่า ในปี 2562 มีปริมาณโคเนื้อร่วมทั้งสิ้น 5.87 ตัว และมีโคเนื้อเพศเมีย รวมทั้งสิ้น 3.97 ตัว คิดเป็นร้อยละ 67.70 ของจำนวนโคเนื้อทั้งประเทศ โดยมีโคพื้นเมืองเพศเมีย ร้อยละ 54.78 โคพันธุ์เพศเมีย ร้อยละ 3.01 และโคลูกผสม ร้อยละ 42.41 เป็นโคแรกเกิด-โคสาว ร้อยละ 54.10 และแม่โคตั้งท้องแรกขึ้นไปร้อยละ 45.90 ซึ่งแสดงว่ามีแนวโน้มที่จะมีแม่พันธุ์ขยายตัวมากขึ้นในอนาคต พื้นที่ปศุสัตว์เขต 3 มีปริมาณโคเนื้อเพศเมียประมาณร้อยละ 30.48 รองลงมาได้แก่ ปศุสัตว์เขต 4 มีร้อยละ 22.68 และปศุสัตว์เขต 7 มีร้อยละ 11.55 ตามลำดับ

พื้นที่ปศุสัตว์เขต 1 มีปริมาณโคเพศเมียที่เป็นโคลูกผสม คิดเป็นร้อยละ 75.34 ของจำนวนโคเพศเมียทั้งหมดในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 1 แบ่งเป็น เลี้ยงโคเนื้อเพศเมียระยะแรกเกิด-โคสาว ร้อยละ 49.02 และแม่โคตั้งท้องแรกขึ้นไปร้อยละ 50.98 เลี้ยงมากในจังหวัดสระบุรี ชัยนาทและสระบุรี ตามลำดับ

พื้นที่ปศุสัตว์เขต 2 มีปริมาณโคเพศเมียที่เป็นโคพื้นเมือง ในสัดส่วนร้อยละ 51.51 แบ่งเป็นการเลี้ยงโคเนื้อเพศเมียระยะแรกเกิด-โคสาวและแม่โค เท่ากับร้อยละ 62.82 และ 37.17 เลี้ยงมากในจังหวัดสะแก้ว ปราจีนบุรีและฉะเชิงเทรา ตามลำดับ

พื้นที่ปศุสัตว์เขต 3 มีปริมาณโคเพศเมียที่เป็นโคพื้นเมือง ในสัดส่วนร้อยละ 56.02 แบ่งเป็นการเลี้ยงโคเนื้อเพศเมียระยะแรกเกิด-โคสาวและแม่โค เท่ากับร้อยละ 60.20 และ 39.79 เลี้ยงมากในจังหวัดสุรินทร์ นครราชสีมา และ อุบลราชธานี ตามลำดับ

พื้นที่ปศุสัตว์เขต 4 มีปริมาณโคเพศเมียที่เป็นโคลูกผสม ในสัดส่วนร้อยละ 51.29 แบ่งเป็นการเลี้ยงโคเนื้อเพศเมียระยะแรกเกิด-โคสาวและแม่โค เท่ากับร้อยละ 48.48 และ 51.51 เลี้ยงมากในจังหวัดมหาสารคาม ขอนแก่น และ สกลนคร ตามลำดับ

พื้นที่ปศุสัตว์เขต 5 มีปริมาณโคเพศเมียที่เป็นโคพื้นเมือง ในสัดส่วนที่สูงถึงร้อยละ 67.03 แบ่งเป็นการเลี้ยงโคเนื้อเพศเมียระยะแรกเกิด-โคสาวและแม่โค เท่ากับร้อยละ 61.12 และ 38.87 เลี้ยงมากในจังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน และ ลำปาง ตามลำดับ

พื้นที่ปศุสัตว์เขต 6 มีปริมาณโคเพศเมียที่เป็นโคพื้นเมือง ในสัดส่วนถึงร้อยละ 57.26 แบ่งเป็นการเลี้ยงโคเนื้อเพศเมียระยะแรกเกิด-โคสาวและแม่โค เท่ากับร้อยละ 60.02 และ 39.98 เลี้ยงมากในจังหวัดตาก นครสวรรค์ และอุตรดิตถ์ ตามลำดับ

พื้นที่ปศุสัตว์เขต 7 มีปริมาณโคเพศเมียที่เป็นโคลูกผสม ในสัดส่วนร้อยละ 53.59 แบ่งเป็นการเลี้ยงโคเนื้อ เพศเมียระยะแรกเกิด-โคสาวและแม่โค เท่ากับร้อยละ 46.05 และ 53.94 เลี้ยงมากในจังหวัดกาญจนบุรี สุพรรณบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และราชบุรี ตามลำดับ

พื้นที่ปศุสัตว์เขต 8 มีปริมาณโคเพศเมียที่เป็นโคพื้นเมือง ในสัดส่วนสูงร้อยละ 77.88 แบ่งเป็นการเลี้ยงโคเนื้อ เพศเมียระยะแรกเกิด-โคสาวและแม่โค เท่ากับร้อยละ 54.55 และ 45.45 เลี้ยงมากในจังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง และตรัง ตามลำดับ

พื้นที่ปศุสัตว์เขต 9 มีปริมาณโคเพศเมียที่เป็นโคพื้นเมือง ในสัดส่วนสูงร้อยละ 82.47 แบ่งเป็นการเลี้ยงโคเนื้อ เพศเมียระยะแรกเกิด-โคสาวและแม่โค เท่ากับร้อยละ 48.98 และ 51.01 เลี้ยงมากในจังหวัดสงขลา ยะลา และปัตตานี ตามลำดับ

แนวทางแนวทางรักษาแม่โคพื้นฐานและเพิ่มจำนวนแม่โคเพื่อความมั่นคงด้านอาหารของประเทศไทย โดยใช้ เครื่องมือและทรัพยากรพื้นฐานในการพัฒนา ได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของโครงการธนาคารโค-กระเบื้อง เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรและเครือข่าย การรักษาแม่พันธุ์ตามศูนย์/สถานี บำรุงพันธุ์สัตว์ของกรมปศุสัตว์ การเพิ่มประสิทธิภาพการผสมเทียม การปรับปรุงระบบการเลี้ยง อาหารและพืช อาหารสัตว์ การปรับปรุงระบบการเลี้ยง อาหารและพืชอาหารสัตว์ รวมทั้งการสร้างแบรนด์ตอบสนองตลาดระดับ ต่าง ๆ

คำสำคัญ : โคพื้นฐานเพศเมีย

1/ เลขที่เบียนผลงานวิชาการ 62(2)-0211-113

2/ กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์

**Cow-Calf Production Source : Genetic Resources Base<sup>1/</sup>**Thanee Pak-uthai<sup>2/</sup>**Abstract**

This research aims to study farmers' cow-calf production herd raising and management which approach to systematic management guidelines on cow-calf production herd raising and volume increasing in Thailand. The study synthesizes data, classified by livestock regions and provinces, on raising cows from new born period to heifer and dam which come from Department of Livestock Development's cattle statistics, 2017 – 2019 and predict the volume of beef cattle in 2020. The study results show that there are 5.87 million cattle in 2019 which 3.97 million heads are cows (67.70 percent). From 5.87 million cows, 54.78 percent are native, 3.01 percent are cow breeds and 42.41 percent are hybrid. On the other view, 54.10 percent are new born period cow to heifer which called "replacement heifer" and the left, 45.90 percent, are first calf cows which assume that the dams would increase in the future. About beef cow volume, there are 30.48 percent in Livestock Region 3, 22.68 percent in Livestock Region 4 and 11.55 percent in Livestock Region 7.

In Livestock Region 1, 75.34 percent of cows in this region are crossbred which 49.02 percent are replacement heifer and 50.98 percent are first calf. Most cows are raised in Lopburi, Chainat and Saraburi.

In Livestock Region 2, 51.51 percent of cows are native which 62.82 percent are replacement heifer and 37.18 percent are cow. Most cows are raised in Srakaew, Prachinburi and Chachoengsao.

In Livestock Region 3, 56.02 percent of cows are native which 60.20 percent are replacement heifer and the left which are 39.79 percent are cows. Most cows are raised in Surin, Nakhonrachasima, and Ubonratchathani.

In Livestock Region 4, 51.29 percent of cows are hybrid which 48.48 percent are replacement heifer and 51.51 percent are cows. Most cows are raised in Mahasarakham, Khonkaen and Sakonnakhon.

In Livestock Region 5, 67.03 percent of cows are native, which 61.12 percent are replacement heifer and 38.87 percent are cows. Most cows are raised in Chiang Mai, Mae Hong son and Lampang which hybrid cows are mostly fed in Lampang.

In Livestock Region 6, 57.26 percent of cows are native which are 60.02 percent are replacement heifer and 39.98 percent are cows. Most cows are raised in Tak, Nakhonsawan and Utaradit.

In Livestock Region 7, 53.59 percent of cows are hybrid which 46.05 percent are replacement heifer and 53.94 percent are cows. Most cows are fed in Kanchanaburi, Suphanburi, Prachuab Kirikan and Rachaburi.

In Livestock Region 8, 77.88 percent of cows are native which 54.55 percent are replacement heifer and 45.45 percent are cows. Most cows are fed in Nakhon Srithammarat, Paakung and Trang.

In Livestock Region 9, 82.47 percent of cows are native which 48.98 percent are replacement heifer and 51.01 percent are cows. Most cows are fed in Songkhla, Yala and Pattani.

The suggested approach to conserve and increase dams using tools and fundamental resource for development are to increase efficiency of the Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers, establish farmers' group and network, conserve dams in the DLD centers and stations, increase efficiency of artificial insemination, improve feeding system and feedlot including with brand creating for response to various market levels.

---

Keyword : cow-calf production

<sup>1/</sup> Research Project No. : 62(2)-0211-113

<sup>2/</sup> Bureau of Livestock Extension and Development